

NOTAT

10-10-2017

EMN-2017-01807

1090601

Rikke Gravlev Poulsen

Regionernes samlede status på allergiområdet til Sundhedsstyrelsen

Sundhedsstyrelsen har som opfølgning på udgivelsen af rapporten "Status på allergiområdet" inviteret Danske Regioner og regionerne til møde. I forbindelse med opfølgingsmødet har Sundhedsstyrelsen anmodet om en skriftlig status fra regionerne på allergiområdet med særlig fokus på rapportens anbefalinger om etablering af allergicentre og fagområdeuddannelser i allergologi.

Danske Regioner har efter aftale med regionerne samlet regionernes status. I det nedenstående beskrives regionernes arbejde i forhold til at imødegå nogle af de kapacitetsudfordringer, der er på allergiområdet.

Etablering af allergicentre

Der findes i dag tre allergicentre, som er placeret hhv. på Odense Universitets Hospital (OUH) i Region Syddanmark, på Gentofte Hospital i Region Hovedstaden og på Aarhus Universitetshospital (AUH) i Region Midtjylland. Centrene er velfungerende og fungerer som et samarbejde mellem relevante specialer og på tværs af relevante faggrupper. Centrene har desuden til formål at styrke faglig udvikling og koordinering mellem relevante fagpersoner samt styrke uddannelse og forskning.

Ud over de tre etablerede allergicentre er der i Region Sjælland taget beslutning om etablering af et regionalt "murstensløst" allergicenter udgående fra Medicinsk Afdeling på SUH, Roskilde. Et regionalt center i Region Sjælland skal sikre et godt grundlag for at indgå i tæt samarbejde med de øvrige sygehuse i regionen i forbindelse med udrednings- og behandlingsforløb under hensyntagen til nærhed i tilbuddene. Arbejdet med at etablere allergicentret er netop ved at blive sat i gang med nedsættelse af en arbejdsgruppe, der konkret skal drøfte og beskrive mulighederne for at skabe et allergicenter på tværs af de relevante specialer, afdelinger og sygehuse i regionen. I arbejdsgruppen indgår repræsentanter fra specialer

som lungemedicin, dermatologi, pædiatri, arbejdsmedicin og øre-næse-hals.

Styrket indsats i forhold til fagområdeuddannelsen i allergologi

Sundhedsstyrelsen har i deres rapport peget på, at den nuværende uddannelseskapacitet ikke dækker afgangens af specialister samt den observerede stigning i antallet af allergipatienter med behov for højt specialiseret udredning og behandling. Det er midlertidigt ikke kun på allergiområdet, at der opleves et pres i forhold til specialkompetencer. Generelt opleves der en knaphed på speciallæger, hvilket også præger de specialer, som er en del af at udrede og behandle patienter med allergi.

Efter specialet i medicinsk allergologi blev nedlagt, er der blevet beskrevet et toårigt program for en fagområdeuddannelse i allergologi. Fagområdeuddannelsen varetages i øjeblikket to steder i landet, på allergicentrene på OUH og Gentofte Hospital. Endvidere afprøver Allergicenteret på OUH sammen med Aalborg Universitetshospital og OUH en samarbejdsmodel, hvor OUH udreder og behandler patienter fra Region Nordjylland samtidig med, at der uddannes fagområdespecialister fra Region Nordjylland.

I forhold til selve fagområdeuddannelsen i allergologi opleves der på nuværende tidspunkt at være nogle udfordringer i forhold til at bruge fagområdeuddannelsen. Sammensætningen af uddannelsen opleves som en udfordring, idet fagområdeuddannelsen kræver fastansættelse ved universitetsafdelingerne (i alt 2 år). Det er desuden problematisk for mindre afdelinger at undvære en speciallæge i den tid, uddannelsen pågår.

Inden for pædiatrien er allergologi lige som andre subspecialer en del af selve speciallægeuddannelsen, men det nødvendiggør, at man allerede under uddannelse ved, at det er den retning man ønsker at tage. Det kan blive en udfordring at få det ønskede antal stillinger inden for pædiatrien besat med speciallæger med denne specifikke interesse.

Opnåelse af en fagområdeuddannelse i allergologi er langt fra den eneste måde at sikre, at der findes de rette specialistkompetencer på allergiområdet, og dermed imødegå nogle af de oplevede kapacitetsudfordringer. Der findes flere andre løsningsmuligheder, der kan være med til at afhjælpe udfordringerne. Danske Regioner har på baggrund af udfordringerne i forhold til at sikre de rette specialistkompetencer på allergiområdet lagt op til en fællesregional drøftelse af, hvordan regionerne i samarbejde kan imødegå udfordringerne.

Andre initiativer på allergiområdet

Regionerne har løbende fokus på, hvordan man kan imødegå de kapacitetsudfordringer, der opleves i forhold til udredning og behandling af allergi. Der arbejdes med forskellige løsninger og muligheder på tværs af landet og sektorer, der kan afhjælpe udfordringerne.

Regionerne benytter sig i varieret omfang af uddelegering eller opgaveoverdragelse af udrednings- og behandlingsopgaver til sygeplejersker. Flere steder varetager specialsygeplejersker blandt andet udrednings- og behandlingsmæssige opgaver, som tidligere blev varetaget af speciallæger. Fx udfører sygeplejersker eller reservelæger de indledende undersøgelser ud fra de nationale retningslinjer og forløbsprogrammer, mens man nogen steder har specialuddannede astma- og allergisygeplejersker, som står for opfølgning på behandling og tests samt undervisning af patienter.

Der varetages også udredning og behandling af allergi i speciallægepraksis. Der kan være specifikke ydelser, som kan være hensigtsmæssig at placere i regi af privatpraktiserende speciallæger forudsat, at der er de fornødne kompetencer. Der kan være behov for at se nærmere på om der er opgaver, der evt. gennem kortere kompetenceforløb, fremover kan løses i regi af speciallægepraksis

Samtidig er der fokus på, hvordan samarbejdet kan forbedres med almen praksis ligesom der er fokus på at sikre de rette kompetencer hos almen praksis. I Region Midtjylland er der fx indført undervisning af praktiserende læger vedrørende behandling og samarbejde om patienter med allergi, og flere af regionens børneafdelinger tilbyder astmaskoleundervisning. I øvrigt henvises til, at der i den nye overenskomst med de praktiserende lægers organisation er et ønske om at styrke indsatsen i almen praksis for tidlig opsporing af mennesker med lungesygdomme og at styrke fokus på børn og unge med astma og med mistanke om astma. Dette betyder, at der vil blive taget initiativer til kompetenceløft på området, jf. OK pkt. 9 og 10.

Der er endvidere lavet aftaler med flere privathospitaler og –klinikker, som patienter kan afhjælpe noget af kapacitetspresset i de tilfælde, hvor udredningsretten eller behandlingsgarantien ikke kan overholdes.

I Region Syddanmark er man i regi af allergicenteret på OUH i øjeblikket i gang med at undersøge muligheder for dannelsen af et Comprehensive Clinical Care Center inden for allergologi. Idéen stammer fra onkologerne, hvor konceptet er, at alle relevante aktører på sygehus, i kommune og i praksis arbejder sammen om patient og dennes pårørende. Konceptet er velegnet til allergiområdet og vil tillige kunne kvalitetssikre uddannelse og patientbehandling på alle niveauer i Danmark fremover.